

Яригіна Анастасія Володимирівна
(наук. керівник – д-р пед. наук, професор Тур О. М.)
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»,
м. Полтава

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Зростання динаміки економічних процесів, а також широке впровадження в процеси управління обчислювальної техніки та автоматизованих інформаційних систем зумовлюють актуальність теми. Інформатизація – сукупність взаємопов’язаних організаційних, правових, політичних, соціально-економічних, науково-технічних, технологічних та виробничих процесів, спрямованих на створення умов для забезпечення розвитку інформаційного суспільства та впровадження інформаційно-комунікаційних і цифрових технологій. Основними засобами інформатизації є комп’ютери, електронно-обчислювальна техніка, програмні продукти, інформаційні системи або їх окремі елементи, електронні комунікаційні мережі, що використовуються для реалізації інформаційно-комунікаційних технологій [5]. Предмет інформатизації різних сфер суспільства, зокрема економіки, становить інформація – систематизовані, документовані, публічно оголошені або в інший спосіб поширені відомості про суспільне, державне життя та навколишнє природне середовище [4].

Як відомо, діяльність економічних суб’єктів забезпечує управління. Інформаційні технології, зі свого боку, виступають інструментарієм управління в економічній системі. Для якісного управління економічним об’єктом важливо мати не лише доступ до потрібної інформації, але також знати методи її опрацювання та розподілу, уміти ефективно користуватися нею. Сучасне інформаційне суспільство розвивається швидкими темпами, щодня обробляється величезна кількість інформаційних потоків. Незважаючи на це, у системі управління існують проблеми, пов’язані з інформаційним забезпеченням, що в науковій літературі розуміють як сукупність форм документів, нормативної бази і реалізованих рішень стосовно обсягу, розміщення і форм організації інформації, яка циркулює в системі автоматизованого оброблення економічної інформації чи в інформаційній системі [2, с. 67].

Інформаційним забезпеченням менеджменту називають взаємозв’язок між управлінням підприємством та управлінським процесом, що утворює інформаційну систему на підприємстві. Основним завданням інформаційного забезпечення є надання повної, достовірної та об’єктивної інформації для ухвалення управлінських рішень. Для ефективного управління інформаційним потоком на підприємстві необхідно розробити та впровадити єдину інформаційну систему, яка обслуговуватиме всі функції менеджменту. Під інформаційною системою слід розуміти сукупність пов’язаних між собою компонентів, які збирають, обробляють та розподіляють інформацію для функціонування організації. Ефективність функціонування інформаційних систем становить основні впровадження засобів обчислювальної техніки, тобто автоматизованої інформаційної системи підприємства (організаційно-технічну систему, де реалізується технологія оброблення інформації з використанням технічних і програмних засобів) [3].

До основних переваг впровадження автоматизованої інформаційної системи на підприємстві можна віднести підвищення ступеня обґрунтованості прийнятих рішень та ефективності управління за рахунок своєчасного надання інформації керівникам усіх рівнів управління, забезпечення зростання продуктивності праці та скорочення невиробничих втрат за рахунок поінформованості управлінського персоналу про поточний стан підприємства, а також підвищення якості планування, прогнозування та ефективності управлінських рішень.

Однією з ефективних автоматизованих інформаційних систем вважаємо програму «М.Е.Doc». Програма є найпоширенішим програмним забезпеченням, яке використовується для онлайн-звітності центральним або територіальним органам та електронного обміну документами між контрагентами. Електронна звітність виводить процес на новий рівень, оптимізуючи роботу бухгалтерів та документознавців. Основною функцією цього програмного забезпечення є створення та надсилання основних документів у режимі онлайн – податкових накладних, рахунків, звітів до всіх контролюючих органів, не відходячи від комп’ютера.

Найголовнішою перевагою програми «М.Е.Дос» є автоматизація механічних процесів, що виправляє помилки та виключає можливість втрати важливих документів. У нашій країні всю бухгалтерію та документацію малих і середніх підприємств веде безпосередньо директор, бо не завжди є можливість найняти відповідного фахівця. Тому програма підходить для директорів невеликих підприємств, полегшуючи їм роботу та заощаджуючи фінанси [1].

Автоматизовані інформаційні системи – найкращі помічники в управлінні підприємства, адже вони збільшують швидкість потрапляння важливих документів до керівника і спрощують подальший пошук цих документів. Автоматично сформовані звіти будь-якої миті покажуть ситуацію з фінансами компанії на сьогодні або за останні кілька років. Зберігання персональних даних, кадровий документообіг, нарахування заробітної плати, облік робочого часу тощо – усі ці процеси вже давно автоматизовані в різних компаніях. І якщо десь цього ще немає, це питання не відсутності технологій, а відсутності бажання чи можливостей.

Управління персоналом (HR – Human Resources) – частий та важливий споживач інформаційних технологій. Сьогодні автоматизація схильна до всіх процесів HR, крім приватних розмов зі співробітником. Якщо говорити про середні компанії та великі корпорації, існує ще як мінімум два важливі завдання, які можуть бути автоматизовані: навчання та оцінка персоналу. Навчання, особливо після початку пандемії, усе більше переходить із офлайну в онлайн. Платформи відеозв'язку, технології вебінарів, послуги онлайн-курсів – усе це може бути і загальнодоступним, і внутрішньокорпоративним.

Десять років тому ознайомитися з правилами техніки безпеки на якомусь підприємстві можна було в єдиний спосіб: вислухати нудну двогодинну лекцію в класі разом із кількома такими ж слухачами, після чого заповнити анкету з п'яти питань типу: «Чи варто голими руками хопати оголений провід під напругою?». А якщо новачок раптом поставив галочки у неправильних місцях, то йому (у деяких випадках) просто давали ще одну анкету для другої спроби. Зараз спеціалізований мобільний додаток може показувати яскраву відео-презентацію, ставити питання для проміжних перевірок засвоєння матеріалу, після чого пропонувати тест необхідної складності. Нездатність співробітника правильно відповісти на питання передається до підрозділу управління персоналом, який уже на цьому етапі може зрозуміти, чи потрібно для співробітника скласти індивідуальний план розвитку, щоб скоригувати ефективність його діяльності та заповнити прогалини у його знаннях.

Отже, найважливішими чинниками розвитку будь-якого підприємства є збирання, накопичення та перероблення інформації, що дають змогу об'єктивно оцінювати поточну ситуацію. Тому більшість сучасних організацій зацікавлені в упровадженні автоматизованих інформаційних систем бухгалтерського обліку, фінансового аналізу та планування.

Список використаних джерел

1. М.Е.Дос – своєчасна електронна звітність. Оптимізація часу і сил. URL: <https://medoc.ua/page/country>
2. Годун В. М., Орленко Н. С., Сендюк М. А. Інформаційні системи і технології в статистиці: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2003. 267 с.
3. Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 р. № 80/94-ВР: станом на 01 лип. 2022 р. URL: Про захист інформації в інф... | від 05.07.1994 № 80/94-ВР (rada.gov.ua) (дата звернення: 10.04.2023).
4. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII: станом на 31 бер. 2023 р. URL: Про інформацію | від 02.10.1992 № 2657-XII (rada.gov.ua) (дата звернення: 10.04.2023).
5. Про Національну програму інформатизації: Закон України від 01.12.2022 р. № 2807-IX: станом на 01 бер. 2023 р. URL: Про Національну програму інф... | від 01.12.2022 № 2807-IX (rada.gov.ua) (дата звернення: 10.04.2023).

